

ЗАТВЕРДЖЕНО:
рішення міської ради
№ _____

**ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ СІМЕЙНОЇ,
ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ
В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ НОВОГРОДІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
НА 2022-2025 РОКИ**

Зміст

I. Паспорт цільової програми розвитку сімейної, гендерної політики та протидії торгівлі людьми в територіальній громаді Новогродівської міської ради на 2022-2025 роки	3
II. Вступ	4
III. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма	4
IV. Мета Програми	7
V. Напрями та завдання реалізації Програми	7
VI. Очікувані результати виконання Програми	10
VII. Обґрунтування обсягів та джерел фінансування, терміни та	10
етапи виконання програми	10
VIII. Ресурсне забезпечення програми.....	11
IX. Координація та контроль за ходом виконання програми	11

I. Паспорт цільової програми розвитку сімейної, гендерної політики та протидії торгівлі людьми в територіальній громаді Новоградівської міської ради на 2022-2025 роки

1.	Дата, номер і назва розпорядчого документа вищого органу виконавчої влади про розроблення програми	Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2021 року № 145 «Питання Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року», постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 року № 273 «Про затвердження Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року»
2.	Розробник програми	Відділ культури, молоді та спорту Новоградівської міської ради
3.	Співрозробники програми	Новоградівський міський Центр соціальних служб
4.	Учасники та відповідальні виконавці програми	Відділ культури, молоді та спорту Новоградівської міської ради, Відділ освіти м.Новоградівка, Новоградівський міський центр соціальних служб, Управління соціального захисту населення.
5.	Строк реалізації програми	2022-2025 роки
6.	Джерела фінансування	Бюджет Новоградівської міської територіальної громади, інші джерела
7.	Фінансування заходів програми	Здійснюється в межах затверджених бюджетних асигнувань бюджету Новоградівської міської територіальної громади на відповідну галузь та інших джерел, не заборонених законодавством

II. Вступ

Цільову Програму розвитку сімейної, гендерної політики та протидії торгівлі людьми в територіальній громаді Новгородівської міської ради на 2022-2025 роки (далі – Програма) розроблено відповідно до законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про протидію торгівлі людьми», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», постанови Кабінету Міністрів України 24 лютого 2021 року № 145 «Питання державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року», розпоряджень Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 року № 1544-р «Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року», 16 грудня 2020 року № 1578-р «Про затвердження плану заходів з реалізації зобов'язань Уряду України, взятих в рамках міжнародної ініціативи «Партнерство Біарріц» з утвердження гендерної рівності», від 02 грудня 2020 року № 1517-р «Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності».

Актуальність розробки та прийняття Програми розвитку сімейної, гендерної політики та протидії торгівлі людьми зумовлені необхідністю формування сімейної та гендерної політики в територіальній громаді Новгородівської міської ради, спрямованої на розвиток сімейно-шлюбних стосунків, створення умов для виконання сім'єю основних функцій, спрямованої на утвердження в суспільстві соціальної справедливості та гендерної рівності; протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, запобігання торгівлі людьми і захисту прав осіб, які постраждали від торгівлі людьми, їх захисту та допомоги.

Сучасний погляд молоді на життя призводить до виникнення принципово нових сімейних цінностей та норм, що також пов'язано із соціальними факторами: рівнем економічної спроможності населення громади, безробіттям, способом життя, шкідливими звичками, харчуванням.

Ці фактори також впливають на збільшення кількості звернень за фактом домашнього насильства, що є надважливим сучасним викликом для суспільства та має економічні наслідки.

Крім цього, поширюються такі негативні соціальні явища, пов'язані з порушенням прав людини – гендерна нерівність та дискримінація, торгівля людьми та стереотипне ставлення громадян до цієї проблеми.

Всі вищезазначені проблеми потребують прийняття системних міжвідомчих заходів на рівні громади.

III. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

3.1. Сімейна політика

Сучасна сім'я є найважливішим соціальним середовищем та має надзвичайно важливу роль в розвитку суспільства, виконує економічні, правові, соціальні, етичні функції та є потужним фактором формування демографічного потенціалу.

Втім, економічні й демографічні проблеми відбиваються на життєдіяльності сучасної сім'ї.

Підвищення рівня індивідуальної свободи та можливостей вибору тієї чи іншої моделі шлюбно-сімейної поведінки в наш час не завжди поєднується з усвідомленням сімейних обов'язків, відповідальним ставленням до шлюбних стосунків та виховання дітей, до свого здоров'я та здоров'я інших членів родини.

Це виявляється у зменшенні кількості шлюбів, збільшенні кількості розлучень, консенсуальних шлюбів та позашлюбних стосунків, неповних сімей, нових сімей, створених у результаті повторного шлюбу; позашлюбні сім'ї тощо.

Спостерігаються тенденції до погіршення матеріального становища сімей, низького виховного потенціалу, неналежного виконання батьківських обов'язків, насильства та складних стосунків в сім'ї, низький рівень соціально-побутових навичок та вживання психоактивних речовин призводять до потрапляння багатьох сімей у складні життєві обставини.

Відповідно до ст. 13 Закону України «Про охорону дитинства», багатодітним сім'ям передбачено надання ряду пільг, а батькам і дітям з багатодітних сімей, видаються відповідні посвідчення.

Завдання програми спрямовані на посилення дій щодо пропагування рівноправності у розподілі сімейних обов'язків і закріплення рівних можливостей брати участь у трудовому, економічно активному суспільному житті та формування пріоритету сімейних цінностей та відповідального батьківства, переорієнтації на розвиток позитивної сім'ї, її соціальну та економічну стабільність, виконання її репродуктивної та виховної функцій.

3.2. Запобігання та протидія домашньому насильству та насильству за ознакою статі

Домашнє насильство та насильство за ознакою статі є проявами порушень прав людини, передусім права на життя, свободу, особисту безпеку, на повагу до приватного та сімейного життя, дискримінації, а також є основними перешкодами забезпечення гендерної рівності.

Найбільш вразливими до проявів насильства є жінки та діти. До групи підвищеного ризику потрапляння в ситуацію насильства належать особи з інвалідністю, люди похилого віку, внутрішньо переміщені особи, жінки із сільської місцевості.

Щороку за статистичними даними зростає кількість звернень до суб'єктів, які здійснюють заходи в сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

Насильство негативно впливає на фізичне та психічне здоров'я постраждалих осіб і може призвести до інвалідності чи летальних випадків унаслідок отримання тяжких тілесних ушкоджень, не сумісних із життям, вчинення суїциду.

Жінки і дівчата які зазнали насильства, мають проблеми, пов'язані з репродуктивним здоров'ям, внаслідок чого знижується рівень народжуваності та збільшується кількість новонароджених дітей з вадами здоров'я.

Протягом останніх років забезпечено розбудову системи протидії, запобігання домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

Постраждали особи потребують комплексної медичної соціально-психологічної, правової допомоги. Успішність такої допомоги залежить від ефективної організації міжвідомчої взаємодії суб'єктів, які залучені до реагування на факти насильства.

Стає актуальним створення системи надання соціальних послуг постраждалим від домашнього насильства та розвиток мережі спеціалізованих служб підтримки для осіб, які постраждали від домашнього насильства.

В територіальній громаді Новоградівської міської ради при Новоградівському ЦСС діє структурний підрозділ «Денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі в м.Новоградівка» з кризовою кімнатою. При Новоградівському міському центрі соціальних служб рішенням Новоградівської міської ради від 04.12.2019 № 7/61-16 утворено мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та /або насильства за ознакою статі, та введені штатні одиниці фахівця із соціальної роботи та психолога.

Робота з інформування населення щодо такого явища як домашнє насильство потребує збільшення кількості інформаційних кампаній та інших заходів, які спрямовані на формування в територіальній громаді Новоградівської міської ради нульової толерантності до насильства та посилення протидії всім проявам домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі.

3.3. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

Впровадження принципів рівних прав та можливостей жінок і чоловіків є однією з важливих умов сталого соціально-економічного розвитку, позитивних змін у суспільстві, реалізації прав людини та самореалізації особистості. Зокрема, це відповідає умовам європейської інтеграції України та виконання міжнародних зобов'язань згідно з основними міжнародними договорами у сфері захисту прав людини, у тому числі Цілей Сталого Розвитку до 2030 року, затверджених Генеральною Асамблеєю ООН.

Дискримінація є однією із головних перешкод у досягненні гендерної рівності за чотирма ключовими сферами: фінансові і кар'єрні можливості, освіта, здоров'я і виживання, політичні права і можливості. Певні групи жінок (жінки похилого віку, жінки та дівчата з інвалідністю, особливо у сільській місцевості, внутрішньо переміщені жінки, ВІЛ-позитивні та/або наркозалежні жінки, а також жінки національних меншин) страждають одночасно від множинної дискримінації. Усунення гендерної дискримінації залежить від розуміння проблеми, відповідної гендерної просвіти, знання міжнародних стандартів та ілюстрації успішних прикладів із досягнення гендерної рівності.

В 2020 році був проведений аналіз статистичних даних щодо показників становища жінок і чоловіків в різних сферах життя суспільства за період 2018-2019 років. За результатами проведеної роботи сформований гендерний

профіль міста Новгородівка, який містить інформацію з розділом: жінки/чоловіки, дівчата/хлопці в таких темах: демографія, освіта, охорона здоров'я, громадсько-політичне життя, громадський порядок, правопорушення та домашнє насилля, що використовується для стратегічного планування і розвитку територіальної громади Новгородівської міської ради.

На цей час основною проблемою є низький рівень впровадження принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в умовах нових викликів (економічна та гуманітарна кризи, які виникли внаслідок воєнного конфлікту).

3.4. Протидія торгівлі людьми

Торгівля людьми становить значну суспільну небезпеку. Поширенню цього явища сприяють висока міграційна активність населення, економічні, соціальні та правові чинники, а також інформаційні та психологічні передумови.

До груп ризику потрапляння в ситуацію торгівлі людьми належать особи з інвалідністю, чоловіки працездатного віку, незаміжні жінки, самотні матері, розлучені особи, молодь, особи, які виховувались у сім'ях зі складними життєвими обставинами.

У динаміці трудової міграції спостерігається значна кількість внутрішньо переміщених осіб, які найбільш уразливі до потрапляння у ситуацію торгівлі людьми.

Для досягнення позитивних змін з питань протидії торгівлі людьми, необхідно збільшувати кількість інформаційних кампаній та посилювати ідентифікацію осіб, які вже стали жертвами торгівлі людьми та потребують допомоги.

Існує потреба у проведенні навчань для суб'єктів взаємодії з питань протидії торгівлі людьми, з метою покращення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, якісного надання соціальних послуг та інших видів допомоги, яка передбачена законодавством.

IV. Мета Програми

Метою програми є забезпечення системного розвитку та підтримки сім'ї, спрямованої на формування ціннісних орієнтацій для зміцнення інституту сім'ї; удосконалення механізму запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі в умовах децентралізації з урахуванням міжнародних стандартів; сприяння забезпеченню рівності прав та можливостей жінок і чоловіків та впровадження європейських стандартів рівності, посилення взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи із запобігання торгівлі людьми.

V. Напрями та завдання реалізації Програми

Реалізація Програми здійснюватиметься за наступними напрямами:

Напрямок I. Сімейна політика, який передбачає вирішення таких завдань, як:

підвищення в суспільстві престижу сім'ї, утвердження пріоритетності сімейних цінностей, підвищення ролі батьків у вихованні дитини;

проведення на місцевому рівні інформаційно-просвітницької кампанії, спрямованої на розвиток та підтримку сім'ї, збереження орієнтації населення на сімейний спосіб життя;

підготовка молоді до подружнього життя, народження і виховання бажаних дітей у сім'ях, підготовка подружжя до майбутнього батьківства та відповідального батьківства у вихованні дітей;

підтримка багатодітної сім'ї;

соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю, які опинилися в складних життєвих обставинах (заходи на виконання Закону України «Про соціальні послуги»);

проведення інформаційно-методичної роботи щодо сімей, дітей та молоді, які опинилися в складних життєвих обставинах;

запобігання сімейному неблагополуччю та надання допомоги сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах;

розвиток сімейних форм виховання.

Напрямок II. Запобігання та протидія домашньому насильству та насильству за ознакою статі, який передбачає вирішення таких завдань, як:

здійснення збору, аналізу і поширення інформації про домашнє насильство та/або насильство за ознакою статі, удосконалення системи показників у формах державної статистичної звітності щодо запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі;

підвищення рівня поінформованості населення про форми, прояви, причини і наслідки домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі; розуміння суспільством природи домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі;

формування в суспільстві нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед постраждалих дітей, усвідомлення домашнього насильства як порушення прав людини;

заохочення всіх членів суспільства, насамперед чоловіків і хлопців, до активного сприяння запобіганню домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі;

забезпечення координації та ефективної взаємодії спеціально уповноважених органів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, інших органів та установ, які виконують функції, пов'язані з проведенням заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі;

навчання та підвищення рівня професійної компетентності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі;

надання постраждалим особам інформації про їх права;

забезпечення доступу до загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб для отримання соціальних послуг медичної, соціальної, психологічної допомоги;

надання у разі потреби тимчасового притулку для безпечного розміщення постраждалих осіб;

забезпечення постраждалим особам доступу до правосуддя та інших механізмів юридичного захисту.

забезпечення притягнення кривдника до відповідальності, передбаченої законом та зміни моделі поведінки кривдника на соціально - прийнятну.

Напрямок III. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, який передбачає вирішення таких завдань, як:

забезпечення участі органів місцевого самоврядування територіальної громади Новоградівської міської ради в процесах удосконалення нормативно-правової бази з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства;

урахування гендерного компонента в програмах територіальної громади Новоградівської міської ради економічного і соціального розвитку;

удосконалення механізму проведення гендерно-правової експертизи нормативно-правових актів, що приймається органами місцевого самоврядування територіальної громади Новоградівської міської ради ;

забезпечення участі органів місцевого самоврядування територіальної громади Новоградівської міської ради в процесах розширення переліку статистичних показників за ознакою статі з розбивкою за іншими основними ознаками (вік, місце проживання, інвалідність, соціально-економічний статус тощо);

зменшення гендерного дисбалансу в органах місцевого самоврядування територіальної громади Новоградівської міської ради та управління людськими ресурсами;

удосконалення механізму реалізації права на захист від дискримінації за ознакою статі та дискримінації за кількома ознаками, розгляду випадків такої дискримінації та вжиття відповідних заходів за його результатами;

подолання гендерних стереотипів;

забезпечення участі жінок у політичній діяльності та залучення до складу депутатів міської ради;

визначення потреб різних груп внутрішньо переміщених жінок і дівчат, які піддаються різним формам дискримінації, в тому числі вдів, жінок з інвалідністю, літніх жінок, жінок, що належать до ромських національних меншин або сексуальних меншин, а також забезпечення довгострокових заходів щодо задоволення потреб внутрішньо переміщених жінок і дівчат;

активізація зусиль із створення умов для отримання жінками економічної незалежності, заборона дискримінації жінок у сфері зайнятості;

Напрямок IV. Протидія торгівлі людьми, який передбачає вирішення таких завдань, як:

підвищення рівня обізнаності населення щодо проблем торгівлі людьми;

посилення взаємодії та співпраці суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми;

забезпечення надання комплексної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми відповідно до їх потреб;

забезпечення захисту дітей, постраждалих від торгівлі людьми.

VI. Очікувані результати виконання Програми

1. У сфері підтримки сім'ї:

рівень забезпечення багатодітних сімей та дітей з багатодітних сімей відповідними посвідченнями на 100%;

створення сімейних центрів та клубів за інтересами в територіальній громаді Новоградівської міської ради для забезпечення сприятливих умов всебічного розвитку, духовних та моральних цінностей сім'ї;

виготовлення інформаційних матеріалів, спрямованих на розвиток та підтримку сім'ї, збереження національних цінностей, орієнтації громадськості на сімейний спосіб життя ;

охоплення інформаційними заходами більшої кількості сімей щодо підвищення престижу сім'ї, популяризації сімейних цінностей та родинних традицій у суспільстві, формування позитивного ставлення до багатодітності ;

2. Запобігання домашньому насильству та насильству за ознакою статі:

посилено координацію та ефективну взаємодію уповноважених органів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі у територіальній громаді Новоградівської міської ради шляхом прийняття даної цільової Програми та функціонування координаційної ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання та протидії домашньому насильству та торгівлі людьми;

розробка та виготовлення інформаційно-аналітичних матеріалів про домашнє насильство та насильство за ознакою статі;

збільшення кількості осіб, які пройшли корекційні навчальні програми для роботи з кривдників в межах проведення спеціальних заходів для кривдників;

3. У сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків:

проведення семінарів та тренінгів з питань забезпечення гендерної рівності;

підвищення рівня участі жінок у прийнятті рішень та виборчих кампаніях;

формування гендерного профіля територіальної громади Новоградівської міської ради.

4. У сфері протидії торгівлі людьми:

збільшення населення територіальної громади Новоградівської міської ради, охопленого інформаційними заходами щодо шляхів уникнення ризиків потрапляння в ситуацію торгівлі людьми, формування навичок безпечної поведінки та можливостей отримання допомоги;

VII. Обґрунтування обсягів та джерел фінансування, терміни та етапи виконання Програми

Видатки на виконання Програми здійснюватимуться в межах бюджетних асигнувань передбачених у бюджеті Новоградівської міської територіальної громади на відповідну галузь та інших джерел, не заборонених законодавством.

Програму передбачається реалізувати протягом 2022-2025 років.

Обсяг видатків, необхідних для виконання Програми, визначається щороку, виходячи з фінансової можливості бюджету Новоградівської міської територіальної громади.

VIII. Ресурсне забезпечення Програми

Орієнтовний обсяг видатків, які пропонується залучити на виконання Програми, у тому числі	Усього витрат на виконання Програми (тис. грн.)				
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2022-2025 роки
бюджет Новоградівської міської територіальної громади.	257,25	272,00	275,00	280,00	1084,25
інші джерела	72,00	75,5	78,5	79,5	305,5

IX. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Вимірювання успішності та ефективності Програми здійснюватиметься шляхом запровадження щорічного системного аналізу кількісних та якісних змін.

Координатором Програми є відділ культури, молоді та спорту Новоградівської міської ради.

Контроль за реалізацією Програми здійснює Новоградівська міська рада.

Секретар
Новоградівської міської ради

Лілія БЄГАЛІ

Цільову програму розвитку сімейної, гендерної політики та протидії торгівлі людьми в територіальній громаді Новоградівської міської ради на 2022-2025 роки розроблено та підготовлено міським відділом культури, молоді та спорту, начальник відділу Димитрова В.О.

